

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-3-169 (Devralma)
Karar Sayısı : 09-43/1097-277
Karar Tarihi : 1.10.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI(Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Ali Fuat KOÇ, Fethullah GÜLER

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN : Syngenta Crop Protection AG
Temsilcileri: Av. Seçil ABALI ve Av. Merve ÖRALAY
Barbaros Bulvarı, Murbasan Sok. Cerrahoğlu Binası,
Balmumcu, 34349 Beşiktaş/İstanbul

D. TARAFLAR : Syngenta Crop Protection AG
Schwarzwadallee 215 P.O. Box CH-4002 Basel/İSVİÇRE

Monsanto Company
800 North Lindbergh Boulevard, St. Louis, MO 63167, ABD

30

E. DOSYA KONUSU: Monsanto Company'nin ayçiçeği tohumu işi ile ilgili varlıklarının Syngenta Crop Protection AG tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 19.8.2009 tarih ve 5856 sayı ile giren ve en son 4.9.2009 tarih 6399 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 15.9.2009 tarih ve 2009-3-169/Öİ-09-AFK sayılı Birleşme/Devralma Raporu, 17.9.2009 tarih ve REK.0.07.00.00-120/279 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Bildirim konusu devralma işleminin; 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devir işlemi olduğu, bununla birlikte devralma işlemi ile ilgili pazarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde yeni bir hâkim durumun yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun rekabeti önemli ölçüde azaltacak düzeyde güçlendirilmesinin söz konusu olmadığı, dolayısıyla bildirim konusu işleme izin verilmesi gerektiği, sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

50

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Syngenta Crop Protection AG (Syngenta Crop)

Syngenta Crop İsviçre kanunlarına göre kurulmuş bir şirket olup merkezi Basel, İsviçre'dedir. Syngenta Crop, tarım alanında dünya çapında faaliyet gösteren çok uluslu bir şirketler grubunun bir parçasıdır. Tarım ticaretinde faal bir şirketler grubu olan Syngenta Grup, kimyasal tarım ürünleri alanında (seçici herbisitler (*yabani ot mücadelesi ilaçları*), seçici olmayan herbisitler¹, fungusitler (*mantar ilaçları*), insektisitler (*böcek ilaçları*), profesyonel ekin koruma ürünleri) ve tohum (mısır, ayçiçeği, soya, muhtelif tarla mahsulleri, sebze ve çiçek tohumları) geliştirme ve üretim işinde faaliyet göstermektedir.

Syngenta Grup'un ana şirketi, 2000 yılının Kasım ayında, Novartis AG ve AstraZeneca plc'nin ekin koruma işinin ve Novartis AG'nin tohum işinin bölünme ve birleşmesi ile kurulan bir İsviçre şirketi olan Syngenta AG (Syngenta)'dir. Syngenta, hisseleri İsviçre Borsası ve New York Borsası'nda kayıtlı halka açık bir şirkettir. Ticari sır Ticari sır

70

Ticari sır . Syngenta'nın 2008 mali yılında dünya çapındaki cirosu yaklaşık ..... milyon ABD Doları'dır. Ayrıca, Syngenta, 2008 yılında ayçiçeği işinde, dünya çapında ..... tutarında satış yapmıştır, bunun yaklaşık ..... AB'de elde edilmiştir.

Syngenta Grup, Türkiye'deki faaliyetlerini Syngenta Tarım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (Syngenta Türkiye) vasıtasıyla yürütmektedir. Syngenta, Syngenta Türkiye'nin %... dolaylı olarak sahiptir. Syngenta Türkiye, doğrudan Syngenta Participation AG'nin bir iştiraki olup, hissedarlık yapısına Tablo 1'de yer verilmiştir.

80

Tablo 1: Syngenta Türkiye'nin Hissedarlık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
Syngenta Participations AG	
Syngenta Agro Services Asia AG	
Syngenta Crop Protection AG	
Syngenta Agro Services AG	
Syngenta Overseas AG	
TOPLAM	100

Syngenta Türkiye'nin Yönetim Kurulu üyeleri;.....
.....'dan oluşmaktadır.

H.1.2. Monsanto Company (Monsanto)

Monsanto, merkezi Delaware'de bulunan, hisseleri New York Borsası'nda kote edilmiş, halka açık bir ABD şirkettir. Monsanto; kimyasal tarım ürünleri, tohum

¹ Seçici olmayan herbisitler, hedefleyebildikleri istenmeyen otları ayırt edemedikleri için, çiftçilere tam bir istenmeyen bitki kontrolü sağlamaktadırlar. Uygulamada seçici olmayan herbisitler geleneksel olarak, hasattan önce veya ekimden önce veya bir korumaya yönelik toprak işleme programının bir parçası olarak tarlayı istenmeyen bitkilerden arındırmak için kullanılmaktadırlar.

90 geliştirme ve üretimi işlerinde faaldir. Monsanto "zirai verimlilik" ve "tohumlar ve genomikler" bölümü olmak üzere iki ana bölümde faaliyet göstermektedir. Zirai verimlilik bölümü ekin koruma ile çayır ve bahçe herbisit ürünlerini içerirken, tohumlar ve genomikler bölümü Monsanto'nun tohum ve ilişkili işleri ile genetik teknolojisi lisanslama faaliyetlerini içermektedir. Monsanto, yemlik mısır, pamuk, yağ tohumları (soya ve kolza tohumları gibi) ile meyve ve sebze tohumlarını üretmekte ve pazarlamaktadır.

100 Monsanto, Monsanto grubunun ana şirketidir. Monsanto'nun hisseleri geniş bir şekilde bir çok hissedar arasında yayılmıştır. Bu nedenle, Monsanto'yu kontrol eden tek bir şirket veya kişi bulunmamaktadır. Monsanto'nun 2008 mali yılında dünya çapındaki cirosu yaklaşık ..... Doları olmuştur. Monsanto ayçiçeği işinde ise, 2008 yılında dünya çapında yaklaşık ..... satış yapmıştır.

Monsanto, Türkiye'deki faaliyetlerini Monsanto Gıda ve Tarım Ltd. Şti. (Monsanto Türkiye) aracılığıyla yürütmektedir. Monsanto Türkiye'nin hissedarlık yapısına Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2: Monsanto Türkiye'nin Hissedarlık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
Monsanto Invest N.V.	
Monsanto Colombiana Inc	
Monsanto Treasury Services	
Monsanto International Sarl	
Monsanto Holland B.V.	
TOPLAM	100

110

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Sektöre İlişkin Genel Bilgiler

Bildirim konusu Alım Sözleşmesi uyarınca Syngenta Crop, Monsanto'nun global hibrid ayçiçeği tohumu² işini satın alacağından, dosya konusu işlem tohum sektöründe gerçekleşmektedir. Gelişmiş ülkelerde tohumculukla ilgili bilimsel ve teknik çalışmalar 100-150 yıllık bir geçmişe dayanmaktadır. 1850'li yıllarda başlayan bu çalışmaların sonucunda, bu ülkeler tohumculuk endüstrisini ve bununla ilgili bitki 120 islahı, araştırma alt yapısı ve tohumculuk sistemini kurmuşlardır. Böylece hastalık ve zararlılara dayanıklı, sanayinin ve tüketicilerin ihtiyaçlarına cevap veren üstün çeşitler geliştirilmiştir.

Dünyadaki tohumculukla ilgili faaliyetlere paralel olarak 1900'lü yılların başından itibaren tohum ticareti ve kalitesiyle ilgili uluslar arası organizasyonlar oluşmaya başlamıştır. Dünyada ve ülkemizde tohumculuk sektöründe yaşanan gelişmelere paralel olarak 1963 yılında tohumculukla ilgili 308 sayılı tohumlukların tescil, kontrol ve sertifikasyonuna ilişkin kanun uygulanmaya koyulmuştur. Aynı yıllarda Türkiye'de, hem çeşit islah çalışmaları hem de tohumluk üretim faaliyetleri yoğunlaşmıştır ve bunu ülkemizin uluslar arası tohumculukla ilgili kuruluşlara üyeliği takip etmiştir. 130 1980'li yıllara kadar Türkiye'de uygulanan kamu ağırlıklı tohumluk politikaları ülke ihtiyacının yurt içi üretimlerle karşılanması yönünde olmuştur. 1983 yılında tohumluk

² Hibrid tohum: Özel olarak seçilmiş ana babaların melezlenmesi sonucu elde edilen, diğer tohumlara göre daha dayanıklı ve verimli olan, tek kullanımlık tohum çeşidi.

fiyatlarının, 1984'de ise tohumluk ithalatının serbest bırakılması ve serbest piyasa ekonomisinin etkin hale gelmesi ile özel sektör tohumculuğu gelişme fırsatı bulmuştur. Tohumculuk sektöründe, özel sektör yalnızca üretim alanında değil aynı zamanda teknoloji transferi, çeşit geliştirme, tohum işleme ve pazarlama konularını da içine alacak şekilde organize olmuş ve bu teşebbüsler meslek kuruluşu statüsündeki çeşitli dernek, birlik ve altbirlikler³ altında bir araya gelmişlerdir.

140 Hibrid tohum endüstrisini temel olarak iki aşamada incelemek mümkündür. İlk aşama, tohum çeşitlerini geliştirmeye yarayan ıslahı ve biyoteknolojik programları kapsamaktadır. Bu hibridlerin geliştirilme know-how'ı, kombinasyon halindeyken evvelki hibridlerden daha iyi performans gösteren yeni bir hibrid veren, en iyi ana tohumların (erkek ve dişi soyu) geliştirilmesidir. Islahçılar, arzu edilen düşük üretim maliyeti, yüksek mahsul, düşük bozukluklar ve hastalıklara karşı dayanıklılık özelliklerine sahip yeni çeşitleri geliştirmeye çalışmaktadırlar.

150 İkinci aşama, temizleme ve işleme, kimyasal iyileştirme, pazarlama ve dağıtım dahil ticari miktarlardaki hibridlerin üretimini kapsamaktadır. Bu faaliyetler, daha az uzmanlaşmış faaliyetlerdir ve üretici firmalar tarafından lisans sözleşmeleri veya ıslahçılar ile yapılan sözleşmeler altında daha küçük ölçekte başarıyla gerçekleştirilebilmektedir. Bazı durumlarda, ana soyların lisansı, ıslahçılar tarafından, orijinal hibridi veya kendi hibridlerini üretebilecek diğer tohum şirketlerine verilebilmektedir. Dolayısıyla tohum üretimi, ıslahçılar ve tek tip üreticiler gibi çok çeşitli kategorideki üreticiler tarafından gerçekleştirilmektedir.

160 Türkiye Tohum Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü⁴ (TTSM) yetkilileri ile raportörlerce yapılan görüşmelerden elde edinilen bilgiye göre ayçiçeği tohumu sektöründe hibrid tohumların kullanılma oranı %100'e yaklaşmıştır. Bu tohumlar birim alanda daha yüksek oranda mahsul vermekte, hastalıklara karşı daha dayanıklı olmaktadır. Bir yıl kullanılan ıslah edilmiş tohumdan elde edilen üründen yeni tohum elde edilememekte, her yıl bu tohumlardan tekrar satın alınması gerekmektedir.

170 Ülkemizde özellikle Trakya bölgesinde ayçiçeği bitkisine büyük zarar veren orobanj hastalığına karşı dayanıklı tohumlar daha çok talep edilmektedirler. Orobanj hastalığı zaman içinde mutasyona uğrayarak farklı özellikler geliştirebilmektedir. Bu nedenle sektördeki firmaların sürekli Ar-Ge çalışmaları yapıp, ürünlerini bu hastalığa ve mutasyonlarına karşı daha dayanıklı hale getirmeleri gerekmektedir. Dolayısıyla sektörde yer alan firmalar pazardaki konumlarını koruyabilmek için hastalıklara karşı daha dayanıklı ve daha yüksek verimli tohumlar geliştirmek zorunluluğu içindedirler. Bu çerçevede teşebbüsler Ar-Ge için önemli harcamalar yapmaktadırlar. Sektör bu yönüyle dinamik bir görünüm arz etmektedir.

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

³ Bitki Islahatçıları Alt birliği, Fide Üreticileri Alt Birliği, Fidan Üreticileri Alt Birliği, Süs Bitkileri Üreticileri Alt Birliği, Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği, Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği ve Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği

⁴ TTSM, 5553 sayılı Tohumluk Yasası ve 5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun çerçevesinde, yurt içinde veya yurt dışında ıslah edilen yeni bitki çeşitleri ile yurt dışından ithal edilen çeşitlerin tescilini yapmak ve kütüğe kaydetmek, yeni çeşit adayları ile ilgili tarla ve laboratuvar testlerini yapmak, tescil edilen veya üretim izni verilen ve Milli Çeşit Listesinde yayımlanan çeşitlere ait tohumlukların kontrol ve sertifikasyonu ile ilgili çalışmaları yürütmek gibi görevleri yerine getirmektedir.

Dosya konusu işlem ile Monsanto'nun sadece ayçiçeği işine ilişkin varlıklarının devrinin amaçlandığı dikkate alınarak ilgili ürün pazarı "ayçiçeği tohumu pazarı" olarak belirlenmiştir.

H.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

180 Tarafların ilgili ürün pazarındaki satış ve dağıtımını ülke çapında yapabilmelerinden dolayı söz konusu işlemin etkilerinin dikkate alınacağı coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği

190 Bildirime konu işlem ile Monsanto'nun dünya çapındaki ayçiçeği tohumu işi ile ilgili varlıklarının Syngenta Crop'a devredilmesi planlanmaktadır. Söz konusu devir işleminin koşulları ve detayları taraflarca akdedilen Alım Sözleşmesinde düzenlenmektedir. Alım Sözleşmesi'nin 2.1 maddesi uyarınca satın alınan varlıklar, diğerlerinin yanında, ayçiçeği işi ile ilgili bütün envanteri (örneğin, tüm ayçiçeği tohumlarını), germplasm⁵, (örneğin, soy içi –"inbreds"- ve hibridler –"hybrids" dâhil ayçiçeği bitkileri), fikri mülkiyet haklarını, know-how'ı, sözleşmeleri, ticari verileri ve bazı çalışanları da kapsamaktadır. Alım Sözleşmesi madde 1.138'e göre, Türkiye pazarını ilgilendiren devre konu varlıklar, Türkiye Sepeti adı altında aşağıda sunulduğu şekilde belirlenmiştir:

“

Ticari sır

200

”

210 Türkiye Sepeti, Monsanto'nun Türkiye'de ticari ayçiçeği işini, yani Monsanto'nun ticari ayçiçeği tohumu işini Türkiye'de yürütmek için gerekli ve yeterli bütün hakları ile varlıkları içermektedir. Alım sözleşmesi uyarınca, Monsanto'nun hibrid ayçiçeği tohumlarını Türkiye'de ekip ve satmak için gerekli olan bütün haklar ile satın alınan gayri maddi varlıkları kullanma hakkı dahil tüm haklar Kurul'un işleme izin vermesini takiben tamamıyla Syngenta'ya devredilecektir. Eğer işlemin Kapanış'ına kadar Türkiye'de onay verilmez ise Türkiye Sepeti'ne dâhil olan haklar Syngenta'ya devredilmeyecektir ve Monsanto Türkiye'deki ticari ayçiçek tohumu işini Kurul işleme izin verene kadar yürütmeye devam edecektir (Alım Sözleşmesi madde 6.5 (c) (i)). Bu süre içerisinde Monsanto, Türkiye Sepeti tanımı içinde öngörülen haklara, yani satın alınan varlıkları kullanmaya devam etme hakkına sahip olacaktır ve ayçiçek tohumlarını Türkiye'de ekim için Türkiye'deki distribütörlere ve çiftçilere satabilecektir. Syngenta Crop Türkiye'de ayçiçeği tohumu pazarında lider konumda iken Monsanto'nun pazarda ciddi bir gücü bulunmamaktadır. Taraflardan ve pazardaki diğer teşebbüslerden edinilen bilgilere göre Monsanto ayçiçeği tohumu işinde fazla yoğunlaşmamakta, kendi ürünlerini pazarlamak için piyasada ciddi bir faaliyet

220

⁵ Germplasm yeni tohum çeşitleri geliştirmek için kullanılmakta olup, aynı soydan veya diğer tohum soylarından elde edilen gen kaynaklarını ifade etmektedir.

göstermemektedir. Tarafların beyanına göre, Monsanto ayçiçeği tohumlarının önde gelen geliştiricisi ve kalite sağlayıcısı olmasına rağmen ayçiçeği tohumu işini kendisi için stratejik öneme sahip bir iş olarak görmemektedir. Monsanto'nun bu işlemdeki amacı ayçiçeği tohumu işini elinden çıkarıp asıl önem verdiği alanlar olan mısır, soya, pamuk, spesiyalite ekinler ve sebze pazarlarına yoğunlaşmaktır. Syngenta Crop, Monsanto'nun ayçiçeği işi ile ilgili varlıklarını kendi ayçiçeği işinin tamamlayıcısı olarak görmektedir. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, Syngenta Crop'un, güçlü bir orta olgunlukta germplasma sahip bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu orta olgunlukta germplasm⁶, Orta, Güney ve Doğu Avrupa'ya adapte edilmiş olduğundan Syngenta bu bölgedeki ülkelerde güçlü bir piyasa konumuna sahiptir. Öte yandan Monsanto, güçlü bir erken ve geç olgunlukta germplasma sahiptir. Erken olgunlukta germplasm Kuzey Avrupa'ya, geç olgunlukta germplasm özellikle Latin Amerika'ya adapte edilmiş olduğundan Monsanto buralarda güçlü konumdadır. Bu nedenle, her iki işin birleştirilmesi ile Syngenta, mevcudiyetini daha önce konumunun zayıf olduğu ülkelere (Latin Amerika ülkeleri gibi) genişletmek istemektedir. Ayrıca Syngenta'nın germplasm havuzu daha çok Doğu Avrupa'dan gelirken, Monsanto'nun germplasm havuzu çoğunlukla ABD'den gelmektedir. Diğer yandan, devralmanın diğer önemli bir gerekçesi de, Syngenta'nın gelecekte her iki germplasm havuzundan kombinasyon halinde türetme yapabilmesini mümkün kılmak şeklinde belirtilmiştir. Böylece Syngenta devralma sonrası daha verimli hibrid tohumlar üretebilmeyi hedeflemektedir.

Dolayısıyla, bildirim konu devralma işlemi ile Syngenta, öncelikle Latin Amerika ülkelerinde daha güçlü bir konuma gelmeyi ve çiftçilerin birim alandan daha fazla verim almasını sağlayabilecek yeni hibrid ayçiçeği tohumları üretebilmeyi amaçlamaktadır.

H.3.2. Hukuki Değerlendirme

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendine göre; *"Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi"* 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde teşebbüsler arası birleşme ve devralma olarak kabul edilmektedir.

Monsanto ile Syngenta Crop arasında imzalanan Alım Sözleşmesinin Satın Alınan Varlıkların Devri başlıklı 2.1 maddesine göre, devir konusu varlıklar olan Monsanto'nun ayçiçeği tohumu işine ilişkin varlıklarının kontrol hakkı Syngenta Crop'a geçmektedir. Bu bakımından söz konusu işlem, Tebliğ'in 2. maddesi anlamında bir devralma işlemi niteliğindedir.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre bir birleşme/devralmanın Kurul iznine tabi olabilmesi için işlemin taraflarının ilgili ürün pazarında toplam %25 pazar payı veya 25 milyon TL ciro eşiğini aşmaları gerekmektedir. Taraflardan ve piyasadaki diğer teşebbüslerden edinilen bilgilere göre hâlihazırda Türkiye'de ayçiçeği tohumu işini kapsayan bağımsız araştırma raporları bulunmamaktadır. Pazar payları konusundaki veriler pazardaki teşebbüslerin kendilerinin yapmış olduğu tahminlere

⁶ Erken, orta ve geç olgunlukta germplasm, bir tohumun ekildikten sonra büyümek için ihtiyaç duyduğu zamanı anlatır. Örneğin, İspanya'da, iyi hava koşulları nedeniyle ayçiçeği büyümek için daha az zamana ihtiyaç duyduğu için, çiftçiler erken veya orta-yıl malzeme tohumları yetiştirirler.

270 dayanmaktadır. Bu çerçevede objektif bir analiz yapılabilmesi için piyasanın büyük oyuncularının pazar payı tahminlerine Tablo 3’de yer verilmiştir.

Tablo 3: Tarafların İlgili Pazardaki 2008 Yılı Tahmini Pazar Payları(%)

	Syngenta Crop Tahminleri	Limagrain Tahminleri	Pioneer Tahminleri	Mayagro Tahminleri	TÜGEM’ Tahminleri
Taraflar	Pazar Payı	Pazar Payı	Pazar Payı	Pazar Payı	Pazar Payı
Syngenta Crop					
Monsanto					
Limagrain					
Pioneer					
Mayagro					

Kaynak: Pazardaki teşebbüslerin⁸ tahminleri.

Ayrıca pazarda çiftçilerin temsilcisi olarak da bilinen Trakya Birlik’ten⁹ de pazardaki oyuncuların pazar paylarına ilişkin tahminleri istenmiştir. Trakya Birlik, Syngenta Crop’un pazar payını %.. ila %.. arasında, Monsanto’nun pazar payını ise %.. ila %.... arasında tahmin ettiklerini bildirmiştir. Bildirim konusu devralma işlemi taraflarının cirolarına ise Tablo 4’te yer verilmiştir.

280

Tablo 4: Tarafların İlgili Pazardaki 2008 Yılı Ciroları

Taraflar	Ciro (TL) ¹⁰
Syngenta Crop	
Monsanto	
TOPLAM	

Tablolardan görüldüğü üzere bildirim konusu devralma işlemi taraflarının ilgili pazarda elde etmiş oldukları ciroları toplamı Tebliğ’de belirtilen eşiği aşmasa da, tarafların pazar payları toplamı, hangi teşebbüsün tahminleri doğru kabul edilirse edilsin, 1997/1 sayılı Tebliğ’de belirtilen %25’lik pazar payı eşiğini geçmektedir. Bu nedenle söz konusu devralma işlemi izne tabi bir işlemidir.

290

4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi hâkim durum doğuran ya da mevcut bir hâkim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda rekabetin önemli ölçüde azalmasına yol açan birleşme ve devralmaları yasaklamaktadır. Bu çerçevede Syngenta Crop’un ilgili pazarda hâkim durumda bulunup bulunmadığının irdelenmesi ve devralma işlemi sonrası oluşacak yapının değerlendirilmesi gerekmektedir.

H.3.2.1. Hâkim Durum Değerlendirmesi

H.3.2.1.1. İşleme Taraf Teşebbüslerin Pazardaki Konumu

300

Hakim durum değerlendirmelerinde, pazar payı önemli bir gösterge olarak kabul edilmesine rağmen, tek başına belirleyici değildir. Ayrıca hakim durumun göstergesi olarak genel geçer sabit bir pazar payı oranı tespit edilmemiştir. Örneğin doymuş, dinamik olmayan, reklam yasaklarının olduğu bir pazarda hâkim durum yaratma

⁷ Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan 2008 yılı Ülkesel Tohumluk Tedarik Dağıtım ve Üretim Programı’ndaki verilerden hesaplanmıştır.

⁸ MayAgro Tohumculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş. kısaca MayAgro olarak, Limagrain Tohum Islah ve Üretim San. Tic. A.Ş. ise kısaca Limagrain olarak ifade edilmiştir.

⁹ Trakya Birlik aynı zamanda, 2009 yılının Nisan ayında Trakya Birlik Tohum Islah Üretim Sanayi ve Pazarlama Ltd. Şti.’ni (Birlik Tohum) kurarak ayçiçeği tohumu pazarında faaliyete başlamıştır.

¹⁰ Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının ABD doları için belirlemiş olduğu 2008 yılı ortalama kuru (1\$=1,29291 TL) baz alınarak hesaplanmıştır.

ihhtimali olan bir pazar payı değeri, tam tersi özellikler sergileyen, her zaman yeniliğe açık, tüketici tercihlerinin sürekli değıştiği ve büyüyen pazarlar açısından önem arz etmeyecektir.

Syngenta Crop'un tahminine göre, Syngenta Crop'un ve diğer teşebbüslerin ilgili pazardaki son 5 yıllık pazar payları Grafik 1'de gösterilmiştir.

Grafik 1: İlgili Pazardaki Teşebbüslerin yıllara Göre Pazar Payı Değişimleri

310

Ticari Sır

320

Pazardaki diğer oyuncuların pazar araştırmalarına göre ise Syngenta Crop'un ilgili pazardaki pazar payı son 5 yıl içinde %.. seviyelerine ulaşmış ve bu oranda kemikleşmiş bir pazar payı elde etmiştir. Devir işleminin diğer tarafı Monsanto'nun pazar payının yıllar içinde düşmüş olmasına rağmen, bugün %.. civarındaki pazar payı ile pazarda . büyük firma konumundadır.

Grafikten, pazardaki teşebbüslerin pazar paylarının yıllar itibarıyla dalgalanma eğiliminde olduğu görülmektedir. Tohum sektörüne ilişkin 5.6.2008 tarihli, 08-37/490-172 sayılı Kurul kararında;

330

"Sebze tohumu pazarıyla ilgili olarak, özel çeşitlerin pazar payı dalgalanma eğilimindedir. Pazarda mevcut tohum çeşitlerinden daha yüksek verim potansiyeline sahip yeni ürünler, pazar kontrolünü ele geçirebilir. Zira çiftçiler devamlı surette ürün verimliliğinin artmasını sağlayacak yeni çeşit arayışındadır. Bir tohum çeşidi, ulusal tavsiye listesine eklenmesi üzerine popülerite kazanabilmektedir. Nitekim uygulamada, ulusal tavsiye listesine eklenmesini takiben, bir tohum çeşidi çok çabuk popülerite kazanabilir ve kısa bir süre sonra yeni ve daha yüksek verimlilik sağlayan bir tohum çeşidiyle değıştirilebilir.

340

Tohum çeşitleri, genelde, aralıksız geçen bir zaman sonunda fazla arz edilmezler. Çünkü yeni hastalıklar ve mutasyonlar, tohumun çeşitlerini zamanla hastalığa daha az dirençli hale getirmektedir. Bundan başka, yeni ve yüksek verimli çeşitler geliştirildikçe, mevcut çeşitler verimlilikte daha az çekici hale gelmektedirler. Bu nedenle, çoğu tohum çeşidinin ticari hayatı birkaç yıla sınırlanmaktadır. Bu, tohum şirketlerinin pazardaki pozisyonlarını sağlamak için devamlı olarak yenilik yapmaları gerektiği anlamını taşımaktadır. Türkiye'de tarafların faaliyetlerinin örtüştüğu sebze ve meyve tohum çeşitleri ile ilgili önemli sayıda rakip tohum şirketleri pazarda yer almaktadır. Bu şirketler, tavsiye listesine girmek için sürekli daha iyi tohumlar üreterek yenilik yaratmaya devam etmektedirler." değeriendirmesi yapılmıştır.

350

Bu değeriendirmelerden de anlaşılacağı üzere pazardaki firmaların pazar payları zaman içerisinde değışkenlik gösterebilecektir. Raportörlerce TTSM yetkilileri ile

360 yapılan görüşmeden; TTSM yetkililerinin özellikle bu noktanın üzerinde durduğu, herhangi bir teşebbüsün daha verimli daha dayanıklı bir tohum çeşidini piyasaya sürmesi durumunda pazarda hızla pazar payı kazanabileceğinin belirtildiği anlaşılmıştır. Bu durumda pazardaki teşebbüslerin pazar paylarını korumak için yenilikleri takip etmesi zorunlu gözükmektedir. Taraflar bildirim formunda bu durumu bir örnek ile desteklemiştir. Ayçiçeği tohumu pazarında güçlü bir marka olan ve Syngenta Crop tarafından üretilen “Sanbro” çeşidi, orobanj hastalığının yeni mutasyonlarına dayanıklı olmadığı için pazardan çıkma noktasına gelmiştir. 2003 yılında 637 ton olan Sanbro çeşidinin satış hacmi, 2005 yılında 362 tona, 2007 yılında 134 tona, 2008 yılında ise 70 tona düşmüştür.

370 Teşebbüsün pazardaki konumunu belirleyecek diğer önemli kriterler, teşebbüsün maliyet avantajlarının, pazara ilk giren avantajının, üstün teknoloji avantajının olup olmadığı ve marka bilinirliğine sahip güçlü ve geniş bir portföye sahip olup olmadığıdır. Pazardaki teşebbüs birliklerinden¹¹ ve TTSM yetkililerinden elde edinilen bilgilerden, Syngenta Crop’un rakipleri ile kıyaslandığında maliyet avantajının bulunmadığı, daha üstün bir teknolojiye sahip olmadığı anlaşılmıştır. Daha önce ifade edildiği üzere pazardaki tüm teşebbüsler önemli Ar-Ge harcamaları yapmak durumundadır. Ayrıca pazarın dinamik olması nedeni ile ciddi bir marka bağımlılığından söz etmek güç olacağından Syngenta Crop için marka lideri demek zor olacaktır. Diğer yandan gerek Limagrain gerek Pioneer uzun yıllardan beri tohum ıslahı işinde faaliyet göstermekte ve Ar-Ge çalışmalarında ileri teknolojiden faydalanmaktadır. Nitekim pazarda Ar-Ge çalışması yapmak yani tohumların genleri üzerinde çalışarak daha nitelikli tohumlar oluşturmak ileri teknoloji kullanmadan yapılabilecek çalışmalar değildir.

H.3.2.1.2. Rakiplerin Pazardaki Durumu

380 Syngenta Crop’un ilgili pazardaki en önemli rakipleri Pioneer ve Limagrain’dir. Ayrıca ulusal bir firma olan MayAgro ayçiçeği tohumu pazarına ciddi anlamda önem vermekte ve pazar payını artırmaktadır. Pioneer Avrupa’da ve Türkiye’de ayçiçeği tohumunun önemli tedarikçilerindendir. Syngenta Crop’un tahminlerine göre Pioneer 2008 yılında Ar-Ge çalışmaları için ..... harcamıştır. Limagrain ise “advanta” markası altında ayçiçeği tohumu işini Avrupa ve Türkiye’de yürütmektedir. Limagrain’in internet sitesinden elde edinilen verilere göre Ar-Ge’ye ayrılan bütçesi 111 milyon ABD dolarıdır. Her iki teşebbüs de Syngenta Crop için ciddi rakip konumundadırlar. Öte yandan piyasadaki teşebbüs birliklerinden ve TTSM yetkililerinden edinilen bilgilere göre Limagrain özellikle son dönemde piyasaya sürmüş olduğu ürünler ile diğer teşebbüslerle ciddi bir rekabete girmiştir. Limagrain’in 390 pazar payı son dönemde yükselme eğilimine girmiş ve Limagrain kendi pazar araştırmalarında 2008 yılındaki pazar payını %... olarak tahmin etmiştir.

Pazardaki en büyük yerli teşebbüs ise MayAgro’dur. MayAgro tarafından Kurumumuza gönderilen yazıda; piyasada tutunabilecek güçlü markalarının olduğu ve yakın zamanda pazara sürecekleri yeni ürünler ile pazardan pay almak istedikleri belirtilmiştir. Ayrıca yukarıda belirtildiği üzere Trakya Birlik, Birlik Tohum şirketini kurarak pazara girmiştir. Trakya Birlik tarafından aylık olarak yayınlanan Trakya Birlik gazetesinin 2009 yılı Nisan ayı sayısında, ilgili pazarda yıllık takriben 2.000 ton hibrid tohum kullanıldığı, bunun da ..... tonluk kısmının satışının Trakya Birlik

¹¹ Türkiye Tohumculuk Endüstrisi Derneği ve Bitki Islahatçıları Derneği

400 tarafından yapıldığı belirtilmiştir. Trakya Birlik mevcut durumda Syngenta Crop'un Türkiye'deki ana distribütörüdür. Ayrıca Syngenta Crop'un tahminlerine göre Trakya Birlik %... pazar payı ile en büyük ayçiçeği tohumu dağıtıcısıdır. Dolayısıyla, Trakya Birlik'in çiftçilerle organize çalışması, güçlü bir marka imajının olması ve yukarıda bahsedilen hususlar nedeniyle Birlik Tohumun da piyasada güçlü bir teşebbüs konumuna gelebileceği kanaati oluşmuştur.

410 Öte yandan, bu noktada rakiplerin ürettiği ayçiçeği tohumu çeşitlerinin devir işlemi taraflarının ürettiği çeşitler ile ikame edilemeyeceği değerlendirilmelidir. Ayçiçeği tohum çeşitleri sınıflandırılırken öncelikle; ürünün büyümek için ihtiyaç duyduğu zaman, hastalıklara dayanıklılık, yabancı otlarla mücadele kullanılan ilaçlara dayanıklılık ve içerdiği yağ asidi oranı gibi özellikler dikkate alınmaktadır. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, her özellik sınıflandırmasında tarafların çeşitlerine ikame olabilecek rakip ayçiçek tohumu çeşitlerinin olduğu anlaşılmıştır.

H.3.2.1.3. İlgili Pazarın Yapısı

Yukarıda ayrıntılı olarak değerlendirildiği üzere Ayçiçeği tohumu pazarı, dinamik bir pazar özelliği göstermektedir. Pazarla ilgili bilinmesi gereken başka önemli bir bilgi de pazarın büyüme potansiyelidir. Pazardaki teşebbüslerin bu konu hakkındaki görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

420

Trakya Birlik: *"Ülkemizde yıllık ayçiçeği yağı tüketim miktarının yaklaşık yarısı ülkemizde üretilen ayçiçeği ürününden karşılanmakta olup, açık kalan diğer yarısı ise yurt dışından ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Devlet tarafından 2010 yılından itibaren uygulanmaya başlanacak olan Havza Bazlı Destekleme Modeli'nde, yağlık ayçiçeği üretiminin üretimi için uygun ekolojik ve toprak özelliklerine sahip bölgelerde yapılması durumunda, ekim alanları ve üretimin mevcut rakamın yaklaşık olarak 3 katına çıkması öngörülmektedir"*

430 **Syngenta Crop:** *"Türkiye'deki ayçiçeği tohumu pazarının büyüklüğü yaklaşık 440.000 hektardır. Bu alanın önümüzdeki 5 yıl içerisinde 500.000 hektara çıkmasını beklenmektedir. Ayrıca Türk hükümeti Türkiye'de ayçiçeği ekimine ilişkin büyüme üzerinde etkisi olacak ayçiçeği tohumu ve yağ tohumu posasına ilişkin sübvansiyonları onaylamıştır."*

Limagrain: *"Ülkemiz ham yağ ihtiyacının takriben %50'sini Türkiye'de ekili olan ayçiçeklerinden üretmekteyken, kalan kısım yurt dışından ithal edilmektedir. Bu durum ülkemiz için ciddi döviz kaybına neden olmaktadır. Ülkemiz ekolojik koşullarının uygun, gerekli olan arazinin mevcut ve bu ihtiyacı karşılayabilecek alt yapının mevcut (yüzlerce atıl tesisin bulunması) olmasına rağmen günümüz ekonomik koşulları ve tarım arazilerinin başka amaçlarla kullanılmasının yaygınlaşması nedeniyle pazarda daralma beklemekteyiz."*

440 **MayAgro:** *"Türkiye ayçiçeği tohumluk pazarının büyüklüğü yıllara göre değişmekte olup, 1750 ton ile 2000 ton arasındadır. Son 3 yılın değerleri ise 2000 ton civarlarında gerçekleşmektedir. Fiyata ve verilecek desteklemelere bağlı olarak pazarın 2500 ton üzerine potansiyeli mevcuttur. Diğer taraftan yağ ihtiyacını karşılamak bakımından ülkede ayçiçeği ekim sahasını arttırmak için Tarım ve Köyişleri Bakanlığımız çalışmalar yürütmektedir"*

Pioneer: *"Pazarın çok büyük ve ani değişimlere uğramadığı kanaatindeyiz. Bu açıdan ayçiçeği tohum pazarının büyüme potansiyeli yeni bölgelerde ekim alanlarının açılması ile yakından bağlantılı olacaktır."*

450 Ayrıca bu konu ile ilgili olarak görüşülen teşebbüs birliklerinin yöneticileri raportörlere, Çukurova ve Güney Doğu Anadolu bölgesinin ayçiçeği tohumu için büyük ve uygun ekim alanları olması ve ayçiçeğinin getirisinin yüksek olması nedenleri ile ilerleyen tarihlerde bu bölgelerde ayçiçeği ekiminin yaygınlaşabileceği ve pazarın büyüyebileceğine yönelik tahminlerde bulduklarını ifade etmişlerdir.

Pazardaki karar verici birimlerin çoğunluğu pazarın büyüyeceğine dair tahminlerde bulunmakla beraber, bu büyümenin hangi oranda olacağına dair ortak bir görüş yoktur. Bu veriler ışığında söz konusu pazarın dinamik ve doymamış bir pazar olduğunu ve hala büyüme potansiyelinin bulunduğunu söylemek mümkündür.

460

H.3.2.1.4. Pazara Giriş Engelleri

Rekabet hukukunda hâkim durum analizlerinde önemli bir aşama da pazarda var olan giriş engellerinin belirlenmesidir. Her ne kadar pazarda asıl olan fiili rekabetin varlığı olsa da, giriş engellerinin az olduğu veya hiç olmadığı pazarlarda potansiyel rekabetin de dikkate alınması gerekmektedir. Bu tür pazarların karlı görünmesi durumunda pazara giriş yapabilecek potansiyeldeki teşebbüsler hukuki veya iktisadi ciddi bir engel ile karşılaşmadan piyasaya giriş yapabileceğinden, pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler karar verirken sadece fiili rakiplerini değil, potansiyel rakiplerini de dikkate almak durumunda kalacaklardır.

470

Her pazar için ayrı ayrı düşünülmesi gerekmele birlikte başlıca giriş engelleri, ölçek ve kapsam ekonomileri, kamusal düzenlemeler, zorunlu unsur varlığı, ilk giren avantajı, dikey sınırlamalar/bütünleşmeler ve batık maliyetler olarak sayılabilecektir. Giriş engelleri konusunda ilgili pazar incelenmiş ayrıca piyasadaki karar verici birimlerden bu konudaki görüşleri istenmiştir. Ulaşılan veriler ışığında ilgili pazardaki en önemli giriş engelinin pazarda tutunabilmek için de ana şart olan yüksek Ar-Ge maliyetlerinin olduğu görülmüştür. Pazarda faaliyet göstermenin en önemli şartı yeniliklere ayak uydurmak ve tohum kalitesini sürekli iyileştirmek için Ar-Ge çalışmalarında bulunmaktır.

480

Öte yandan pazardaki kamusal düzenlemeler de önemli giriş engelleri oluşturabilmektedir. Nitekim pazarda faaliyete başlamak isteyen teşebbüsler, pazara sürmek istedikleri tohumları TTSM'ye tescil ettirmek durumundadırlar. TTSM'den alınan bilgiye göre bir tohumun tescil edilmesi takriben 2 yıl sürmektedir. Fakat bu tohumlar için tescil deneme sürecinin bitimine kadar 2 yıl süreli geçici tescil yapılabildiğinden pazara girmek isteyen teşebbüsler bu süreyi pazar dışında geçirmek durumunda kalmamaktadırlar.

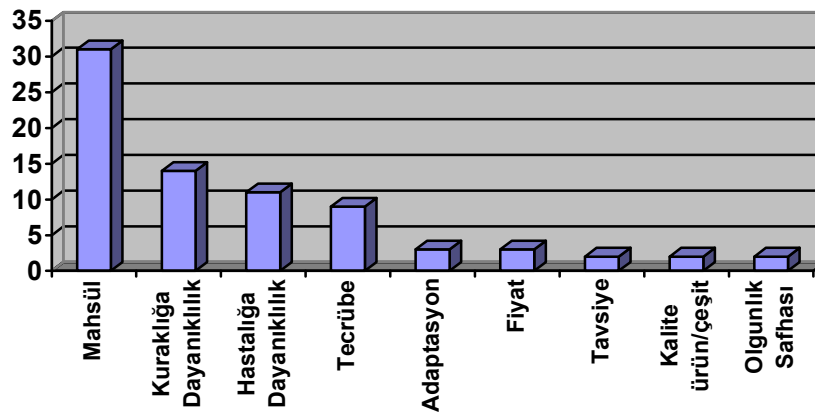
490

İlgili pazarda giriş engellerinin ne düzeyde olduğunun tespitinde irdelenmesi gereken bir başka kriter de dikey sınırlamalar ve bütünleşmelerdir. Bu çerçevede taraflara ilgili pazarda ürünün dağıtımı ve pazarlanması amacıyla kurulan dikey ilişkilerde münhasırlık veya rekabet etmeme yükümlülüklerinin kullanılıp kullanılmadığı sorulmuş, taraflar Syngenta Crop'un herhangi bir münhasır dağıtım sözleşmesine sahip olmadığını belirtirken, Monsanto'nun dikey ilişkilerinde münhasırlık veya rekabet etmeme yükümlülüklerinin çok küçük bir rol oynadığını belirterek, Monsanto'nun en büyük 5 dağıtıcısının hiçbirinin Monsanto ile münhasırlık içeren bir dağıtım anlaşmasının olmadığını belirtmişlerdir. Rakip teşebbüsler bu yönde bir beyanda bulunmamışlardır. Bunun yanında Syngenta'nın en büyük müşterisi konumunda bulunan Trakya Birlik'in kendi tohum şirketini kurup pazarda faaliyet

500 göstermeye başlamış olması dikey ilişkilerin incelenmesi bakımından dikkate alınmalıdır.

Pazara girişte rakiplere engel teşkil edebilecek bir başka unsur ise pazarda olan marka bağımlılığıdır. İlgili pazarda çiftçiler için en önemli unsur marka imajından ziyade tohumun hastalıklara dayanıklılığı ve verimi olduğundan çiftçilerin bir markaya bağımlı olmasından bahsetmek zor olacaktır. Çiftçilerin hangi tohum çeşidini neden tercih ettiğine dair bağımsız bir pazar araştırma enstitüsü olan Kleffman Grup'u tarafından Romanya ayçiçeği tohumu pazarında yapılan araştırmanın ülkemiz açısından da geçerli olabileceği kanaatine varıldığından¹² söz konusu araştırma sonuçlarına Grafik 2'de yer verilmiştir.

Grafik 2: Ayçiçeği Tohumu Ekim Sebepleri (2006 – 2008)

520 Söz konusu araştırma verilerinden de görüldüğü üzere çiftçilerin hangi ayçiçeği tohumunu ekeceklerine yönelik tercihleri ürünün markasından ziyade ürünün verimi ve dayanıklılığıdır. Bu nedenle ilgili pazarda yüksek marka bağımlılığından bahsetmek zordur.

H.3.2.1.5. Syngenta Crop'un Müşterilerinden ve Rakiplerinden Bağımsız Hareket Edebilme Gücü

4054 sayılı Kanun hâkim durumu "belirli bir piyasada bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleme gücü" olarak tanımlamaktadır. Bu çerçevede Syngenta Crop'un müşterilerinden ve rakiplerinden bağımsız hareket edebilme gücünün irdelenmesi gerekmektedir.

530 Syngenta Crop gerek pazar payı verileri gerek portföy gücü nedeni ile ilgili pazarda lider konumda olarak nitelendirilebilecek olsa da, henüz müşterilerinden bağımsız hareket edebilecek konumda değildir. Bu durum sektörün yapısı ile ilişkilidir. Ayçiçeği tohumu gibi hibrid tohum pazarlarında piyasaya yeni bir ürün sürmek ne kadar önemli ise, bu ürünü müşterilerin tercih etmesini ve kullanmasını sağlamak da o kadar önemlidir. Bu noktada teşebbüsler pazarda sürekli çiftçilerle temas halinde bulunmak zorunda, yeni ürünlerini denemeleri için onları ikna etmek durumundadırlar. Bu

¹² Ülkemizde, bağımsız araştırma grupları tarafından ayçiçeği tohumu pazarına yönelik olarak yapılan bir pazar araştırmasına rastlanılmamıştır

540 durum hem pazardaki oyuncular, hem teşebbüs birlikleri hem de TTSM yetkilileri tarafından teyit edilmiştir. Ayrıca rakiplerin ikame edilebilecek tohum çeşitlerini ellerinde bulundurduğu dikkate alındığında, pazar payını korumak için firmalarca yapılacak müşterilere yönelik tanıtım, pazarlama ve tutundurma faaliyetlerinin önemi daha iyi anlaşılacaktır.

550 Ayrıca sektörün dinamik yapısı Syngenta Crop'a rakiplerinden bağımsız hareket edebilme şansını vermemektedir. İlgili pazarda rekabet daha çok yenilik ve ürün kalitesi seviyesinde gerçekleştiğinden, tüm teşebbüsler sürekli olarak verimlilik ve hastalıklara dayanıklılık açılarından gelişmiş özelliklere sahip yeni ayçiçeği tohumlarını piyasaya sürme gayreti içinde olacaklardır. Hastalıklara daha dayanıklı ve birim alanda daha fazla verim elde edilmesini sağlayacak ürünler piyasada rahatlıkla tutunabilecek, bu ürünü piyasaya süren teşebbüs piyasa gücünü hızla arttırabilecektir. Nitekim çiftçilerin tohum tercihleri birim alanda en fazla ürünü sağlayacak olan tohum yönünde değişecektir. Bu çerçevede Syngenta Crop, sürekli olarak hem fiili hem de potansiyel rekabetin etkisini hissedecek, rakiplerine pazar payını kaptırmamak için rekabetçi davranış ve stratejilerine ara veremeyecektir. Diğer bir ifadeyle, şu an için ilgili pazarda güçlü durumda bulunan teşebbüsün, rakiplerinden ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek Ar-Ge faaliyetlerine ve/veya müşterilere yönelik pazarlama faaliyetlerine ara verdiği takdirde, pazarın özellikleri nedeniyle, en azından mevcut rakiplerine karşı önemli pazar payı kayıpları ile karşılaşacaktır.

560 Dolayısıyla, Syngenta Crop'un müşterilerinden ve rakiplerinden bağımsız hareket edemeyeceği ve ilgili pazarda hâkim durumda olmadığı kanaatine varılmıştır.

H.3.2.2. Devralma Sonucu Oluşacak Durumun Değerlendirilmesi

570 Devir işlemi sonrasında %.. civarında pazar payı olan Monsanto ilgili pazardan çekilecek ve söz konusu pazar payı Syngenta'ya geçecektir. Ancak pazarda güçlü rakip firmalar faaliyet göstermeye devam edeceklerdir. Özellikle 2. ve 3. büyük firmaların pazar paylarının %... ile %... civarında olduğu ve ayrıca pazara yeni girişlerin de olduğu görülmektedir. Dolayısıyla ilgili pazarın özellikleri ve pazardaki rekabetin devamını sağlayacak önemli rakiplerin pazarda bulunması hususları dikkate alındığında dosya konusu işlem sonrasında herhangi bir hâkim durum yaratılmayacak veya var olan bir hâkim durum güçlendirilmeyecektir.

580 Birleşme/devralma işlemlerinde yan sınırlamalar ve bu çerçevede rekabet yasakları, yoğunlaşmayı meydana getiren sözleşmenin ana amacının yanında sözleşmenin hukuki getirilerinden yararlanılmasına yönelik düzenlemelerdir. Alıcılar tarafından satıcılara getirilen rekabet yasakları, uygulamada alıcıların devraldıkları maddi ve maddi olmayan varlıkların değerinden tam olarak yararlanmalarının, dolayısıyla alıcı tarafından yapılan yatırımın karşılığının tam olarak alınmasının bir aracı olarak değerlendirilmektedir. Birleşme/devralma işlemine ilişkin bir rekabet yasağının yan sınırlama olarak kabul edilmesi ve bu çerçevede işlemle birlikte değerlendirilmesi için söz konusu yasağın "*yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli olma*", "*sadece taraflar açısından kısıtlayıcı olma*" ve "*orantılılık*" kriterlerini sağlaması gerekmektedir.

Bildirime konu işleme esas teşkil eden Alım Sözleşmesi'nin 6.7 maddesi rekabet etmemeye ilişkindir. Bu madde ile Monsanto, kendisinin veya iştiraklerinin ayçiçeği

590 tohumu pazarında 3 yıl boyunca rakip faaliyetler ile uğraşmayacağını taahhüt
etmektedir. Söz konusu rekabet etmeme yükümlülüğü ayçiçeği tohumu işi ile sınırlı
tutulmuştur. Bu taahhüt neticesinde Monsanto dünyanın hiçbir yerinde ayçiçeği
tohumu satmamayı, devredilen varlıklar arasında bulunan *germplasma* ait ayçiçeği
tohumu yetiştirmemeyi ve bunlara ilişkin lisans vermemeyi alıcı konumunda olan
Syngenta Crop'a taahhüt etmiş bulunmaktadır. İşlemin ana varlıklarının başında
Monsanto'ya ait *germplasm* havuzu gelmektedir. Bu çerçevede devredilen
germplasm havuzunun değerini koruyabilmesi ve Syngenta Crop'un devrolunan
varlıklardan beklediği getiriye ve müşteri portföyünü elde edebilmesi için Monsanto'ya
sadece ilgili pazarla sınırlı tutularak 3 yıl boyunca rekabet etmeme yükümlülüğünün
getirilmesinin "*yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli olma*", "*sadece taraflar
açısından kısıtlayıcı olma*" ve "*orantılılık*" kriterlerini sağladığından yan sınırlama
olarak kabul edilmiştir.

600

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

610 Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak
çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve
Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı
Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim
durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz
konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.